

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/58/2020
Identifikačné číslo spisu: 1213206792
Dátum vydania rozhodnutia: 25.02.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Gabriela Klenková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1213206792.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. Q., bývajúceho v L., Š. XX, zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom so sídlom v Nitre, Farská 40, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Slovenská správa ciest, so sídlom v Bratislave, Miletičova 19, IČO: 000 033 28, o vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 27 493,24 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 19 C 63/2013, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 19. júna 2019 sp. zn. 4 Co 225/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) v poradí druhým rozsudkom č. k. 19 C 63/2013-287 zo 7. marca 2017 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 27 493,24 eura s úrokmi z omeškania 9 % ročne zo sumy 13 746,62 eura od 12. marca 2012 do zaplatenia, 8,75 % ročne zo sumy 12 240,14 eura od 1. februára 2013 do zaplatenia, 5,75 % ročne zo sumy 1 506,48 eura od 12. marca 2013 do zaplatenia, všetko do troch dní od jeho právoplatnosti. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

1.1. V odôvodnení uviedol, že z vykonaného dokazovania mal preukázané, že žalobca nadobudol do svojho vlastníctva v roku 2007 nehnuteľnosti v katastrálnom území X., obec Nitra, zapísané na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXXX „C“ KN parcela č. XXXX/X orná pôda o výmere 71621 m² a „E“ KN parcela č. XXXX trvalé trávnaté porasty o výmere 929 m², parcela č. XXXX/X orná pôda o výmere 1196 m², parcela č. XXXX/X orná pôda o výmere 515 m² a parcela č. XXXX/X orná pôda o výmere 2 734 m². Na pozemkoch parcely č. XXXX/X a parcely č. XXXX/X je sčasti vybudovaná cesta I/64 a plocha zabratých pozemkov je vo výmere 1 737 m². Stotožnil sa s argumentáciou odvolacieho súdu vyslovenou v uznesení, ktorým zrušil predchádzajúce rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj s argumentáciou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 4 Cdo 52/2009, ktorý sa zaoberal náhradou za užívanie pozemkov verejnosťou, pričom zdôvodnil, aký je obsah

užívania cudzieho pozemku subjektom verejného práva, ktorý plní verejné funkcie a povinnosti vyplývajúce v danom prípade z ustanovenia § 3d zákona č. 135/1961 Zb. Z uvedeného rozhodnutia ďalej vyplýva, že ak pozemok nebol vo verejnom záujme vykúpený alebo vyvlastnený a nebol preukázaný súhlas vlastníka pozemku, prislúcha vlastníkovi pri faktickom obmedzení vlastníckeho práva náhrada, pretože užívanie cudzieho majetku bez právneho dôvodu je spojené s povinnosťou vydať bezdôvodné obohatenie podľa § 451 Občianskeho zákonníka. Zároveň poukázal na novelu zákona č. 368/2013 Z. z. s účinnosťou od 1. decembra 2013, ktorou bola stanovená možnosť vyvlastnenia pozemkov pod jestvujúcimi cestami (ak nedôjde k ich výkupu). Podotkol, že v spore bolo preukázané, že žalobca sa výkupu pozemkov pod cestou nikdy nebránil, avšak žalovaná deklarovala záujem o kúpu pozemkov za mnohonásobne nižšiu cenu, akú považoval žalobca za primeranú.

1.2. Následne citoval ustanovenia § 451 ods. 1, 2, § 454, § 107 ods. 1, § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ako aj ustanovenie § 1 ods. 2 zákona č. 135/1961 Zb. a konštatoval, že za obdobie od 12. marca 2011 do 12. marca 2013, nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia nie je premlčaný. Za primeranú považoval hodnotu nájmu stanovenú znalcom W.. G. C. v znaleckom posudku č. XXX/XXXX zo 14. novembra 2011 v sume 7, 914 eura/m². Uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 27 493,24 eura z titulu istiny spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 13 746,62 eura od 12. marca 2012 do zaplatenia, vo výške 8,75 % ročne zo sumy 12 240,14 eura od 1. februára 2013 do zaplatenia a vo výške 5,75 % ročne zo sumy 1 506,48 eura od 12. marca 2013 do zaplatenia, v súlade s ustanovením § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na základe podaného odvolania žalovanou rozsudkom č. k. 4 Co 225/2017-321 z 19. júna 2019 napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Vyslovil, že žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

2.1. Konštatoval, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam, ktoré následne i správne právne posúdil. Vo veci doplnil dokazovanie v zmysle pokynu odvolacieho súdu uvedeného v uznesení č. k. 4 Co 179/2014-235 zo 30. septembra 2016 a v zhode s vysloveným právnym názorom vo veci rozhodol. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovanej uviedol, že žalovaná v konaní neprodukovala dôkaz, ktorým by vyvrátila správnosť záverov uvedených v znaleckom posudku predložennom žalobcom. K znaleckému posudku znalca W. č. 35/2016, ktorým žalovaná argumentovala uviedol, že tento pri stanovení všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti vychádzal z vyhlášky č. 492/2004 Z. z., ktorým bola stanovená hodnota nehnuteľností za účelom majetkovoprávneho usporiadania pozemkov trvalo zastavaných cestou. Uvedený znalecký posudok nebol teda dôkazom preukazujúcim cenu nájmu daného pozemku. Ďalej uviedol, že žalovaná sa bezdôvodne obohatila aj napriek tomu, že nemá z pozemkov vo vlastníctve žalobcu zisk, lebo jej bezdôvodné obohatenie na úkor žalobcu vzniklo tým, že mu za užívanie pozemkov v jeho vlastníctve neplatí žiadnu náhradu, hoci pri normálnom slede právnych udalostí, t. j. pri existencii právneho titulu na ich užívanie, by náhradu žalobcovi poskytovať musela, čím by sa jej majetkový stav znižoval. Nestotožnil sa s argumentom žalovanej o tom, že v danom prípade ide o stav trvalý s nemožnosťou vypovedania, pretože predmetom tohto konania je bezdôvodné obohatenie žalovanej vzniknuté za časovo ohraničené obdobie a do budúcnosti môžu byť právne vzťahy medzi stranami sporu upravené odchyľne. Konštatoval, že počas relevantného žalovaného obdobia, žalovaná pozemky žalobcu jednoznačne bez náhrady užívala a to tým, že na nich postavila stavbu - cestu, ktorá je v jej vlastníctve, resp. v správe. V tejto súvislosti sa zároveň stotožnil s posúdením pasívnej legitímácie žalovanej v spore, ktorou je označený štát, keďže stavba je vo vlastníctve štátu, v konaní zastúpeného správcom. Následne poukázal na to, že usporiadanie vzájomných vzťahov strán sporu zriadením vecného bremena by bolo možné len na základe iniciovania súdneho konania, ktorého predmetom by bolo usporiadanie vzťahov podľa § 135c Občianskeho zákonníka, pričom v danom prípade je predmetom konania vydanie bezdôvodného obohatenia. Rovnako nebola možná ani aplikácia zákona č. 66/2009 Z. z. a zákona č. 639/2004 Z. z., lebo cesta postavená na pozemku žalobcu nie je vo vlastníctve žiadnej obce alebo vyššieho územného

celku a nie je ani diaľnicou. Odvolací súd zároveň konštatoval, že v danom prípade nebolo prípustné použitie analógie, ktorá je neaplikovateľná v prípadoch, ak by sa na základe jej použitia porušili práva jednotlivca, keď vlastnícke právo žalobcu je navyše právom výsostným. Odvolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil aj argumentáciu žalovanej týkajúcu sa konania žalobcu v rozpore s dobrými mravmi. Uviedol, že pozemok zastavaný pozemnou komunikáciou tvorí len 2,5 % plochy sporných nehnuteľností, ktorý nebolo možné od ostatných prevádzaných nehnuteľností vzhľadom na ich nedeliteľnosť odčleniť, z ktorého dôvodu nie je možné ustáliť špekulatívne konanie žalobcu. Napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1 CSP.

O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 378 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP v spojení s ustanovením § 432 CSP. Namietala, že odvolací súd nesprávne právne posúdil vec tým, že nepoužil správne ustanovenia právnych predpisov, nesprávne posúdil nárok žalobcu, ako aj nesprávne posúdil oprávnenosť nároku žalobcu, keď nezohľadnil, že protiprávny stav spočívajúci v obmedzení vlastníckeho práva si žalobca privodil sám svojím konaním a ním uplatnený nárok možno považovať za účelový výkon práva v rozpore s dobrými mravmi. Následne poukázala na to, že pri svojej legitímnej činnosti, k naplneniu ktorej bola zriadená, spojenej so správou a údržbou cesty, nikdy nezískala žiaden majetkový prospech, pričom priemerné ročné náklady na 1 km cesty za rok sa pohybujú okolo 12 000,- eur. S poukazom na čl. 20 ods. 3 ústavy uviedla, že vlastníctvo zaväzuje a vlastník pozemku mal pri kúpe pozemku zväziť odčlenenie pozemkov pod cestným telesom, pričom jeho kúpou prevzal na seba povinnosť strpieť na svojom pozemku cudzie teleso vrátane priekopy. Konanie žalobcu považovala za špekulatívne, v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, lebo žalobca najprv svojím postojom znemožnil vysporiadanie pozemku s pôvodným vlastníkom pánom J. a následne odmietal uzavrieť kúpnu zmluvu so žalovanou z dôvodu jeho nesúhlasu s výškou kúpnej ceny. Žalobca pritom kúpil cestou zastavaný pozemok za porovnateľne nižšiu cenu ako ho žiadal odpredať žalovanej. Podotkla, že v takomto špecifickom prípade pozemku pod líniovou stavbou, ktorej majetkovoprávne vysporiadanie žalobca sám prekazil a privodil stav pretrvávajúceho protiprávneho stavu zmarením výkupu pozemku od pôvodného vlastníka a následným odmietnutím kúpnej zmluvy zo strany vlastníka verejnoprospešnej líniovej stavby, nemá vlastník pozemku nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu rozporu s ustanovením § 3 Občianskeho zákonníka. Poukázala na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II. ÚS 120/2014, podľa ktorého vlastník pozemku, ktorý kúpil už cestou zastavaný pozemok, je v rámci výkonu svojich vlastníckych práv k pozemku výrazne obmedzený, pretože z troch obsahových zložiek vlastníckeho práva mu zostalo zachované iba právo nakladať s vecou, a preto v danom prípade tým, že žalobca kupoval pozemok, ktorého hodnota a rozsah užívania boli zásadne limitované už existujúcou stavbou komunikácie, sa do stavu obmedzujúceho jeho vlastnícke právo dostal vedome a na základe slobodného rozhodnutia. Opakovane zdôraznila, že vymáhanie bezdôvodného obohatenia po tom, čo žalobca odmietol odkúpenie pozemku za cenu určenú znaleckým posudkom č. XX/XXXX, vyhotoveného znalcom W. N. Y. je v rozpore s dobrými mravmi. Ďalej namietala, že súdy mali analogicky aplikovať zákon č. 639/2004 Z. z. a zákon č. 66/2009 Z. z., ktoré upravujú zriadenie zákonného vecného bremena k pozemkom pod diaľnicami a pre cesty II. a III. triedy a diaľnice. Podľa jej názoru, je na mieste, aby aj cesty I. triedy boli posudzované rovnako. Zároveň uviedla, že štát ako stavebník v danom prípade neporušil právne predpisy platné v čase zriadenia stavby cestného telesa, kedy nebolo majetkovoprávne vysporiadanie pozemkov pod stavbou predpokladom k vydaniu stavebného povolenia. Konštatovala, že bola oprávnenou užívateľkou pozemkov pod stavbou spolu s právnymi predchodcami niekoľko desaťročí, následkom čoho by malo byť vydržanie práva užívania pozemku zodpovedajúceho vecnému bremenu strpieť stavbu. Napokon spochybnila priznanie bezdôvodného obohatenia ako nezaplateného nájomného, nakoľko sama neužíva pozemky spôsobom, aký predpokladá ustanovenie § 663 Občianskeho zákonníka. Podľa jej názoru, v danom prípade ide o stavbu na cudzom pozemku a žalobca sa mal domáhať vysporiadania vzťahov z neoprávnenej stavby podľa ustanovenia § 135c Občianskeho zákonníka. Žiadala o preskúmanie napadnutého rozhodnutia v súvislosti s konaním žalobcu, ktoré je špekulatívnym konaním, využívajúcim právne normy len za účelom dosiahnutia zisku, t. j. za účelom podnikania navodením dojmu, že žalovaná vykonávaním zákonných povinností obmedzuje žalobcu v

hypotetickom výkone práv, ktoré by mohol vykonávať, aj keď reálne k nijakému obmedzeniu nedošlo. Konanie žalobcu považovala za in fraudem legis, pretože ako subjekt práv a povinností sa slobodne a vedome stal vlastníkom nehnuteľnosti, ktorá bola cestou zaťažená minimálne od roku 1764, prekazil majetkovoprávne vysporiadanie s pôvodným vlastníkom a následne trval na neprimeranej kúpnej cene a opakovane žiadal vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom sám trvale majetkovoprávne vysporiadanie prekazil. Navrhla zrušiť rozhodnutie odvolacieho súdu, alternatívne ho zmenil a žalobu zamietol.

4. Žalobca sa k podanému dovolaniu v stanovenej lehote písomne nevyjadril, a preto podľa § 436 ods. 3 veta druhá CSP, na neskôr podané vyjadrenie sa neprihliada.

5. Podaním z 13. mája 2020 žalovaná predložila návrh na odklad vykonateľnosti rozhodnutia, ktorý odôvodnila tým, že v prípade jej úspechu v dovolacom konaní vznikne škoda a nenapraviteľná alebo ťažko napraviteľná majetková ujma, ako aj z dôvodu hospodárneho nakladania s finančnými prostriedkami ako rozpočtovej organizácie. Ďalej poukázala na prebiehajúce konanie o určenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré jej vedené na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25C/125/2019. Zároveň poukázala na skutkové okolnosti danej veci, ako aj na konanie žalobcu, ktorý si podľa jej názoru stav obmedzenia vlastníckeho práva spôsobil v čase kúpy tým, že kúpil zastavaný pozemok v čase, keď mal byť majetkovoprávne vysporiadaný.

6. Žalobca k návrhu na odklad vykonateľnosti uviedol, že žalovaná neuviedla žiadne relevantné dôvody hodné osobitného zreteľa pre vyhovenie návrhu. Podotkol, že on ako podnikateľ si svoje záväzky plní a v súlade s princípom právnej istoty a záväznosti právoplatného rozhodnutia odvolacieho súdu, preto s návrhom nesúhlasil.

7. Podľa § 444 ods. 1 CSP dovolací súd môže na návrh odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

8. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie.

9. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

10. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 421 ods.1 písm. b) CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

12. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

13. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP má určujúci význam vymedzenie „právnej“ otázky, ktorá dovolacím súdom ešte nebola riešená. Procesná strana musí konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd; vysvetliť, v čom je riešenie právnej otázky odvolacím súdom nesprávne; uviesť ako by mala byť táto otázka správne riešená.

15. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna (nie skutková). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ako aj o otázku procesnoprávnu (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Na to, aby na základe dovolania podaného podľa uvedeného ustanovenia mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti (vecnej prejednávateľnosti) dovolania, zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (napr. rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 64/2018). K posúdeniu dôvodnosti dovolania a teda vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení), môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania.

16. V preskúmvanej veci predmetom posúdenia dovolacím súdom bol nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia za obmedzenie vlastníckeho práva za obdobie od 12. marca 2011 do 12. marca 2013 žalovanou v súvislosti s existenciou stavby žalovanej (cesty I/94) na pozemkoch žalobcu a to parcely č. XXXX/X - orná pôda a parcely č. XXXX/X - orná pôda sčasti o výmere 1 737 m². Súdny nižších inštancií pri posudzovaní dôvodnosti uplatneného nároku vychádzali z doterajšej rozhodovacej praxe v otázke posúdenia vzniku bezdôvodného obohatenia spočívajúceho v získaní majetkovej hodnoty subjektom pozemky užívajúcim bez poskytnutia náhrady, pretože majetkovú hodnotu nezískava len ten, komu sa zvýšili aktíva alebo znížili pasíva, ale aj ten, komu sa neznížili aktíva, hoci by sa inak, ak by existoval právny titul na plnenie, majetkový stav zmenšil, pretože za prijímané plnenie (užívanie pozemkov) by musel poskytnúť náhradu. Poukázali na právny záver vyplývajúci z rozhodnutia najvyššieho súdu z 31. januára 2011 sp. zn. 4 Cdo 52/2009, ako aj na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 16. decembra 2009 sp. zn. III. ÚS 237/09-33. Zdôraznili, že obmedzenie vlastníckeho práva jednotlivca vo verejnom záujme zakladá právo na náhradu, pretože je rozumné a spravodlivé, aby jednotlivcovi bolo obmedzenie kompenzované tým subjektom, v prospech ktorého k obmedzeniu dochádza (t. j. spoločnosťou cez štát, obec). Navyše odvolací súd podotkol, že dobré mravy sú v zmysle Občianskeho zákonníka len akýmsi mantinelom ohraničujúcim spôsob výkonu práv upravených v Občianskom zákonníku, avšak nikdy nespôsobujú vznik, zmenu alebo zánik práv alebo právnych vzťahov a teda neboli spôsobilé založiť právny vzťah medzi stranami sporu, na základe ktorého by došlo k založeniu možnosti bezplatného užívania pozemku žalobcu žalovanou. Konanie žalobcu nepovažoval za rozporné s ustanovením § 3 Občianskeho zákonníka.

17. Žalovaná sa dovolaním domáhala preskúmania konania žalobcu v súvislosti s kúpou nehnuteľnosti, ktorá bola cestou zaťažená minimálne od roku 1764, s prekazením majetkovoprávneho vysporiadania s pôvodným vlastníkom, ako aj následného jeho trvania na neprimeranej kúpnej cene a opakovaného žiadania bezdôvodného obohatenia, pričom sám prekazil trvalé majetkovoprávne vysporiadanie. Z uvedeného ale nevyplýva, akú právnu otázku zásadného právneho významu od riešenia, ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, žalovaná namietala a ktorá doposiaľ v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola riešená.

18. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola doposiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ neposudzoval právnu otázku vymedzenú dovolateľom (t. j. právne

posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

19. Pred posúdením samotného „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) treba ešte uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t. j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

20. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, jej aplikácie na podklade skutkových zistení (napr. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 218/2017, sp. zn. 3 Cdo 150/2017, 4 Cdo 7/2018, 4 Cdo 32/2018, 7 Cdo 99/2018).

21. Žalovanou namietané nesprávne právne posúdenie spočívajúce v jej nesúlase s napadnutým rozhodnutím, nespĺňa kritéria vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle ustanovení § 431 až § 435 CSP, lebo dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ani na prehodnotenie vykonaných dôkazov. Posúdenie konkrétnych skutkových okolností v danej veci týkajúcich sa užívania spornej nehnuteľnosti právnym predchodcom žalobcu, či okolnosti týkajúce sa procesu majetkoprávneho vysporiadania sa týka hodnotenia skutkových zistení v procese dokazovania.

22. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol v súlade s § 447 písm. f) CSP, lebo smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie dovolanie prípustné.

23. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v súlade s § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu (§ 255 ods. 1 CSP) tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalovanej v plnom rozsahu. O výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0, vo výroku o trovách konania v pomere 2 : 1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.